

E 49

E. 9004506

VI. leto.

V IDRIJI, 18. januarja 1908.

2. številka.

Časopis „NAPREJ“ izhaja dvakrat mesečno in sicer 4. in 18.

Uredništvo, administracija in ekspedicija: Idrija št. 446.

Vse denarne pošiljatve na naslov:

Upravništvo „Naprej“.

Vse dopise in spise na uredništvo.

NAPREJ!

Lastnik lista:

„Idrijska okrajna organizacija.“

Naročnina za celo leto: v Idriji (brez donajanja na dom): K 1-92, (z donajanjem na dom): K 2-40, po pošti K 2-50; v Nemčijo 3 krone.

Posamezne številke 8 vin.

Izredna okr. konferenca v Idriji

bo jutri, dne 19. januarja 1908.

Delegati naj pridejo pravočasno v prostore političnega društva „Naprej!“, gostilna A. Kogej, I. nadstropje, velika soba.

Izvrševalni odbor okrajne organizacije.

Rudarji idrijskega rudnika!

Danes, 18. t. m. zvečer, bo pri „Črnem orlu“

javen shod

z dnevnim redom:

1. Rudarske razmere.
2. Deželnozbornske volitve na Kranjskem in kranjske politične stranke.

Začetek ob pol 9. uri.

Pridite vsi!

Volitve v rudarsko zadrugo za Kranjsko.

Dne 29. decembra 1907 so se vršile volitve delegatov idrijskih rudarjev v rudarsko zadrugo za Kranjsko.

Izvoljeni so vsi sodrugi, katere so delavski zaupniki predlagali. Dobili pa so glasov:

Brus Tomaž	408
Filipič Tomaž	406
Kokalj Ivan II	406
Peternel Franc II	406
Kogej Jakob III	405
Kos Anton III	405
Kunstelj Ivan II	405
Jereb Anton IV	405
Uršič Alojzij	405
Kogej Ivan X	405
Rupnik Valentin	404
Kočevar Tomaž	403

Med namestniki je dobil največ glasov Kogej Josip II (386), dalje so dobili enako število glasov sodrugi: Mlakar Josip (289), Jeram Franc (289) in Krašna Anton (289). Drugi so dobili od 285 do 289 glasov. Odanih pa je bilo 413 glasovnic.

Dekana Mihaela Arkota volilni shod.

Na 11. t. m., zvečer, je sklical bivši poslanec za idrijsko mesto javni shod „Kat. pol. društva“, na katerem je poročal „o svojem delovanju kot deželni poslanec“. Pivovarna pri „Črnem orlu“ je bila natlačeno polna pred določeno uro, kajti radovednost je bila velika, kaj bo povedal bivši deželni poslanec. In g. dekan je začel, nervozno seveda. Pretuji obrazi so se mu zdeli med poslušalci . . .

„Izboljšanje rudarskih plač l. 1902., 1904. in 1907. — to je moje delo. Z ministrom sem se vozil v Logatec, in nadsvetnik Billek mi je dejal, da znaša zboljšanje za sedaj 200.000 kron.“

„Da se je ljudska šola na dekliškem oddelku povečala v osemrazredno ter da se bo isto zgodilo na deškem oddelku — to je moja zasluga.“

„Da je gluhonemi R. K. v zavodu za gluhoneme, to je moja zasluga, še štampeljše sem plačal.“

„Da bo realka podržavljena, to je moja zasluga in seve še velomogočnega dr. Ivana Šušteršiča.“

„Da je čipkarska šola taka kot je — je moja zasluga in dr. Ivana.“

„Da imamo belokranjsko železnico, to je moja zasluga in dr. Ivana . . .“

„Da bodo dajali dividende čipkaricam na čipkarski šoli, o zaslugi za to se on noče z nobenim prepirati.“

Da se paznikom boljše godi, je njegovo delo . . .

Da imajo penzionisti in vdove „večje“ penzije, to je njegova zasluga . . .

Da je portir v tovarni v II. razredu, je njegova zasluga . . .

Vse je zasluga njegova in dr. Šušteršičeva, ki sta storila vse in bosta storila, vse. Slava S. L. S.!“

Tako bivši deželni poslanec Mihael Arko.

Lahko je bilo delo sodr. Antona Kristana zavrniti g. dekana. Točko za točko mu je tudi sodr. A. Kristan dokazal, da je dekan Arko od resnice precej daleč zavil.

„Rudarji, vprašam Vas, ali je res dekan kaj pomagal pri izboljšanju rudarskih plač?“ Ne, nikoli — škodoval je pač, kjerkoli je mogel, — odmevalo je kot en glas po dvorani.

In sodr. A. Kristan je v jedrnatih besedah pokazoval izdajstvo klerikalcev pri vseh mezdnih gibanjih, kolikor jih je še idrijsko delavstvo imelo. Nato je prešel na zasluge dekanove v šolstvu ter dokazal, da so bile dekanove besede nepremišljene in neresnične.

Z ozirom na stališče klerikalcev glede avstro-ogrške nagodbe je dokazal na podlagi „Slovenca“ samega, da so se krščanski socialci za nagodbo prodali vladi za dva ministrska sedeža.

Belokranjska železnica se je pa od S. L. S. grdo izrabljala v strankarsko politične namene.

Ves govor dekana se more z eno besedo označiti kot farbarija.

V potu svojega obraza je odgovarjal nato g. dekan sodr. Kristanu. Drugega ni znal reči kot: „Kristan naj se tudi meni zahvali, da je dobil od centralnega čipkarskega tečaja naročila za njegovo zadrugo. Z Dunaja se mu je pisalo, da naj on pove mnenje i. t. d.“

Za dekanom je stal še katoličan Janez Kavčič, da bi nekaj povedal. Po dvorani je završalo: „Kavčič ne bo govoril, ker on nima nič povedati. Pri mezdnem gibanju smo ga dovolj spoznali.“ Kavčič ni smel govoriti in dekan je zaključil shod ter je mislil odkuriti s svojimi zvestimi. Stopil pa je na tribuno sodrug Anton Kristan ter otvoril

volilni shod

in pozval dekana in njegove, da še ostanejo, garantujoč jim popolno svobodo besede.

Po izvolitvi predsedstva (sodr. I. Kokalj) je povzel besedo sodr. Ant. Kristan, ki je pokazal dekana kot človeka, ki je v nasprotju z resnico. Udarec za udarcem je padel na pleča dekanova — eden hujši od drugega. Na podlagi telegrama je dokazal dekanu, da ni resnica, kar je govoril glede čipkarskega tečaja; na podlagi izjav, katere je obljubil pričo celega zbora z uradnimi akti dokazati, je konstatiral, da g. dekan govori v nasprotju nauka katoliške cerkve, ki pravi: ne laži. — G. dekan ni vedel nič odgovoriti, kot nekaj o nekem društvu za kože pri Dunaju ter še sledeče:

„Eno nedeljo sem imel en shod, pa sem nekaj govoril, vsi so bili proti mojemu izvajanju, drugo nedeljo pa je nekdo drugi isto govoril, pa so bili vsi zanj. En socialno-demokratski odbornik mi je, čudeč se nad tem, to povedal. Smejoč se je vprašal sodr. A. Kristan dekana: „Kaj je bilo tisto nekaj, in kdo je bil tisti socialni odbornik?“

Dekan je molčal kot grob.

Sodr. Iv. Stravs je v drastičnih besedah naslikal dekana kot „ljudskega prijatelja“. Njemu, ko se je ženil (pred 7. leti), je dejal dekan Arko: koliko zaslužite? Stravs: 1 K 20 vin. na dan. — „In Vaša nevesta?“ — 40 vin. — Dekan je vzel svinčnik, nekaj računil ter rekel: no, že pojde, vsak dan si bodeta lahko 40 vin. na stran dela . . . Dekan Ako je tudi na javnem shodu sam proglasil, da je polenta za knapa najboljša.

Sodr. I. Kokalj je ožigosal dekana z ozirom na penzioniste, katere vlečejo le za nos ter brijejo iz njih norce. Konstatiral je, da dekan ni bil poslanec, ki je kaj storil za ljudstvo.

Dekan Arko je še nekaj govoril, da je on idrijski župnik, da so Idrijčani njegovi i. t. d. ter se poslovil z: **lahko noč.**

Sodr. A. Kristan je v zaključni besedi reasumiral izvajanja Arkotova. Volitve so pred durmi, je dejal, in kakšnega poslanca ne smemo izvoliti, to smo videli danes. Arko ne sme več zastopati idrijskega mesta. Slab občanar bi bil, kdor bi še oddal za dekana Arkota svoj glas. Kakšnega pa bomo volili, o tem se bomo v kratkem pomenili. Proti kandidaturi Arkotovi pa nastopajte že sedaj vsi in povsod.

Preds. sodr. I. Kokalj je zaključil nato tri ure trajajoče zborovanje.

O tem shodu bomo še pisali. Za danes smo se omejili na nekaj stvarnega poročila. Vse polno imenitnih reči smo izpustili, ker bi drugače popisali cel „Naprej!“. Eno stoji pribito, da je bil ta shod precejšnjega pomena za idrijsko prebivalstvo, ker, kdor še doslej dekana Arkota ni spoznal, ga je spoznal sedaj. Ne na dekanovo korist!

Proletariat.

Napisał K. Kautský.

Dalje.

Delavska mezda.

Delavska mezda ne more tako narasti, da bi kapitalistom onemogočila njih trgovino voditi in od nje živeti. Kajti za takih okoliščin bi bilo za kapitalista koristnejše, trgovino opustiti. Delavčeva mezda ne stopi

nikdar tako visoko, da bi se zenačila ceni svojega produkta.

Vedno mora prepustiti prebitek, pré-vrednost, kajti le upanje na ta prebitek daje kapitalistu povod, da kupuje delavsko moč. Delavska mezda ne more v kapitalistični družbi nikdar tako visoko narasti, da bi izkoriščanje delavčeve prenehalo.

Prebitek, pré-vrednost, je pa vedno večji, kot se navadno misli. V pré-vrednosti ni le profit tovarnarjev, ampak še mnogo drugega, kar se računa k proizvodjalnim, oziroma k prodajalnim stroškom: n. pr. zemljiška renta (stanarina), obrestovanje vložnega kapitala, diskont za trgovca, ki vzame od industrijalca blago, davki i. t. d. To vse se odbije od prebitka, katerega povzroča pré-vrednost delavčevega produkta nad mezdo, ki jo je ta zanj prejel. Ta prebitek mora biti precej pomemben, če se hoče kakšno podjetje „rentirati“; mezda zato ne more tako visoko zrasti, da bi prejel delavec saj približno vrednost onega, kar je ustvaril. Kapitalistični mezdní sistem pomeni za vseh okoliščin izkoriščanje mezdne delavca. Nemogoče je, odstraniti izkoriščanje, dokler bo obstajal kapitalistični mezdní sistem. In tudi pri najvišjih plačah bo izkoriščanje velikansko.

Mezda pa redkokdaj doseže najvišjo stopinjo, katero bi sicer doseči mogla. Pogosteje se bliža svoji najnižji stopnji. To stopinjo doseže tam, kjer preneha zadoščati delavcu za golo življensko potrebo. Če delavec pri svoji mezdi ne strada samo, ampak tudi hitro izstrada (umre od stradanja), potem se neha sploh vsako delo.

Med tema dvema mejnikoma se suče mezda; manjša je, v kolikor se slabšajo navadne delavske potrebe, v kolikor je več delavnih močij na ponudbo, v koliki meri je slabša odbojna moč delavcev.

Na sploh mora biti — naravno — mezda tako visoka, da obdrži delavca pri zmožnosti za delo, ali bolje rečeno — mora biti tako visoka, da zagotovi kapitalistu toliko delavnih močij, kolikor jih ta potrebuje. Mezda torej mora biti tako visoka, da omo-goča delavcu ne le sebe samega ohraniti

zmožnega za delo, marveč tudi vzgojiti za delo zmožno potomstvo.

Gospodarski razvoj pa kaže za kapitalista vrlo prijetno tendenco, znižati delavčeve vzdrževalne stroške, s tem pa tudi znižati mezde.

Delavec je že od nekdanj neizogibno potreboval spretnost in moč. Rokodelčeva učna doba je bila zelo dolga, stroški njegove vzgoje zato precej veliki. Napredek v razdelitvi dela in v mašinstvu je provzročil, da sta posebno spretnost in moč v proizvodjanju vedno bolj odveč. Napredek je omogočil, da se je postavilo na mesto izučeni delavcev, navadne, neizučene, cenejše; napredek omogoča tudi celo, da so žene, da tudi otroci, nadomestili moče. Že pri manufakturi se je pokazala ta naklonjenost; ali šele z uvedbo strojev je začelo velikanško izkoriščanje žen in otrok v najnežnejši starosti, izkoriščanje teh, ki so najmanj brez brambe, in s katerimi se ogavno ravna in se jih takorekoč ubija. S tem spoznavamo novo lastnost stroja v rokah kapitala.

Mezdni delavec, ki ni spadal v rodbino podjetnika, je moral prvotno v svoji mezdi sprejeti ne le stroške svoje lastne vzdržitve, ampak tudi svoje rodbine, če naj je bil v stanu sebe rediti in dati svojemu potomstvu potrebno moč. Ako bi tega ne mogel dati, potem bi ne našli kapitalistovi dediči nobenih proletarcev, katere bi mogli izkoriščati. Ali če so žena in otroci delavčevi od zgodnje mladosti v stanu, da skrb za zase, potem se more mezda možkega delavca brez nevarnosti za vzdržitev delavne moči skoro popolnoma na ono svoto vzdrževalnih stroškov njegove osebe same znižati.

Ženske in otroci kot delavne moči imajo še to prednost, da nimajo tiste odbojne moči kot možje. In z njih uvrstitvijo v vrste delajočih, se je silno razmnožilo število delavnih močij na delavnem trgu,

Žensko in otroško delo ne niža le vzdrževalnih stroškov delavca, zmanjšuje tudi njegovo odbojno moč in razmnožuje ponudbo delavskih močij: vsaka teh okolščin vpliva v tem smeru, da se mezda delavčeva zniža.

Razpad proletarske rodbine.

Industrialno žensko delo pomeni v kapitalistični družbi tudi popolno razrušitev delavčevega rodbinskega življenja, ne da bi se ga nadomestilo s kako višjo rodbinsko obliko.

Kapitalistični proizvodjalni način ne razdruži v največ slučajih gospodarstva posameznega delavca, ali oropa ga vseh svetlih strani, in dovoljuje le, da slabe strani še na dalje obstoje, predvsem, zapravljanje moči in izključenje žene iz javnega življenja.

Žensko industrialno delo ne razbremeni žene dela v domačem gospodarstvu, ampak pomnoži dosedanja njena bremena z novimi. Dvema gospodoma pa ni moč služiti. Delavčevo gospodarstvo propada, če je žena prisiljena hoditi za zaslužkom. Kar pa postavlja današnja družba na mesto posameznega gospodarstva in posamezne rodbine, je pa surogat: ljudska kuhinja in ubožna šola, ki dajeta nižjim razredom odpadke duševne in telesne hrane bogatinov.

Socialni demokraciji podtikajo, da hoče odpraviti rodbino, Da; mi vemo, da ima vsak poseben proizvodjalni način tudi svojo posebno obliko gospodarstva, kateri odgovarja zopet posebna oblika rodbine. Mi ne smatramo danes obstoječe oblike rodbine za zadnjo, in pričakujemo, da bo nova družabna oblika razvila tudi novo rodbinsko obliko. Tako upanje pa je vendar nekaj drugega, kot težnja po razpadu vsake rodbinske zveze. Kdor uničuje rodbino — ne le, kdor jo hoče uničiti, ampak kdor jo dejansko uničuje, ni socialni demokrat, ampak kapitalist. Marsikateri lastniki sužnjevi so odtrgali moža od žene, stariše od za delo nezmožnih otročičev, ali kapitalisti so še prekosili grdobije suženjstva — kapitalisti odtrgajo dojenčka od materinih prsi in prisilijo mater, da ga izroči tujim rokam.

In taka družba, v kateri se to vsak dan v sto in tisoč slučajih prigodi, ki je celo ustanovila posebne od „prvih svojih mož“ pospeševane „dobrodelne“ zavode v svrhu, da naj se olajšuje materam ločiti se od

svoje dece — taka družba ima še potem drzno čelo nam očitati, da hočemo mi rodbino uničiti, nam, ki smo prepričani, da se dela v domačem gospodarstvu čim dalje bolj, kot doslej tako tudi odslej, razvijajo v posebna poklicna dela, in da se bode s tem preosnovalo domače gospodarstvo ter rodbinsko življenje!

Dalje.

„Socialna demokracija in kmetiško ljudstvo.“

Piše A. Kristan.

Nadaljevanje.

Gosp. dr. Božič je seve drugega mnenja. Potrjuje pač, „da naši kmetije“ posedujejo res po pretežni večini posestva v velikosti od 10—50 oralov (ca 5—30 hektarjev). Obenem pa zmagoslavno kliče: „In te kmetije jih rede, poklic teh posestnikov je kmečki, je poljedelstvo.“

Dokazov pa ne navaja.

Uradna, po meni citirana statistika pa pravi pri tem poglavju: čisto kmetijskih podjetij na Kranjskem je bilo med 75.477 le — 24.119. In gospodarskih podjetij na Kranjskem od 20 hektarjev naprej je komaj nekaj nad 7.600! Menda dovolj dokaza, kako take „kmetije“ rede svoje lastnike.

Dr. Božič tudi pravi, da se ne sme v kmečkem vprašanju delati razlike „med malimi in večjimi kmeti, da so stremljenja vseh v kmetijstvu zaposlenih in iz kmetijstva živelih ljudij soglasujoča, ne si nasprotujoča“ i. t. d.

Tu opozarjam gospoda doktorja na večne boje pri nas: med gruntarji in kajzarji na Češkem, med tzv. „starousedliky“ a „mladousedliky“. Kmet, gruntar sploh kajzarja (malega gruntarja) ne smatra za sebi enakega. Zakaj? „Ker nima nič, še „frakeljč“ grunta ne! Kaj bo, tak nič i. t. d. — to je nazor velikega kmeta za malega. Ako se hoče presojeti kmetiško vprašanje, je treba vedno ločiti velikega kmeta od malega, posebej je pa še vzeti kmetiškega delavca.

Kmetiško vprašanje je vprašanje sredstev za življenje kmeta. Malemu kmetu manjka zemlje, da bi jo obdeloval — veliki je ima pa dovolj. Malemu kmetu se na sploh slabo godi, velikemu pa ni nobene sile. Veliki kmet ima dobiček od podraženja žita, fižola, krompirja, živine i. t. d., mali pa izgubo, ker, kar pridelal, zadošča komaj za njega in njegovo družino.

Dr. Božič tudi pravi: „iz socialno-demokratskega programa so pa izključeni vsi veliki posestniki, teh sploh socialna-demokracija ne pozna potrebne.“

Kaj pa manjka velikemu kmetu — veleposestniku? Ali je njegov obstoj v nevarnosti? Kje? Kod? Edino poselsko vprašanje je zanje pereče, ker posel noče biti nič več suženj delodajalca, marveč svoboden delavec, ki predaja le svojo delavno moč, drugega pa nič.

Malemu kmetu je treba pomoči. Mali kmet je zatiran ter ječi v okovih gospodarske sužnjosti, političnega jerobstva in duševnega hlapčevstva. In socialna-demokracija kot zaščitnica zatiranih se mora truditi za malega kmeta, za velikega seveda ne, ker ta malega potlačuje in izkorišča.

Kdo gospodari v občinskih zastopih, pa v okrajnih — pa v zdravstvenih, cestnih, šolskih i. t. d.? Veliki kmet, gruntar roko v roki s trgovci in večjimi obrtniki. Po mnenju dr. Božiča, kot zastopnika velikih kmetov, bi zato tudi uvedba splošne, enake, in tajne volilne pravice za občine sedaj le malo koristila malemu kmetu.

Zakaj neki? Ali morda zato, ker je premalo izobražen? Ali naj se zato počaka, da se „bo izobrazil“? Kdo pa je velikemu kmetu dal dovolj izobrazbe, da ima v rokah občine in okrajne zastope.

Smelo trdim, da gosp. doktor Božič sploh ne ve: kaj bi s kmetom. Vsklika namreč: „Cilj kmetijstva ne more biti in ne bo nikdar kolektivistično gospodarstvo, ampak cilj kmetijstva je in mora biti, da se ustvari trden in ojačen kmetski stan“. . . Kako priti do tega „cilja“, gosp. dr. Božič previdno zamolči. Modruje le:

„Našemu kmetu se da brez socialno-demokratskih poskusov pomagati, da se ga duševno izobrazijo in usposobi za umno in dobro gospodarstvo. Kmečkemu delavcu se naj pa stori deležnega vseh ugodnosti, katere uživa že sedaj industrijski delavec, ter se mu naj pripomore do samostojnosti in primerne (!) udobnosti“.

Kako pa bo mali kmet gospodaril „umno in dobro“, če mu pa ravno tistega manjka, na čemu naj bi gospodaril. Kako naj se mali kmet ojača in okrepi? Dr. Božič se sploh tega ni dotaknil. Povedal zato ni, kje naj dobi mali kmet dovolj zemlje, ali jo naj kupi ali dobi podarovano ali kaj? Ali naj čaka na terno ali glavni dobiček kakega srečkanja?

Tudi socialna demokracija hoče, da bi bil mali kmet na boljšem, nego je, saj tudi pravi jasno in glasno: ne zahtevamo osiromašenja, ampak odstranitev že osiromašenih.

Zato pa mora iti tudi kmetiško ljudstvo k izpremembi premoženjskih in gospodarskih razmer, kajti iz sedanjega mizernega položaja ni nobenega drugega izhoda.

To izpremembo premoženjskih in gospodarskih razmer pa predstavlja tudi v svoji meri socialistične organizacije poljedelstva, ki ne predstavlja seveda nikakršnih nezmožljivih receptov, ampak obris razvoja, ki brez dvombe pride.

Konec prihodnjič.

ZMES.

Črna kronika. V dunajskem policijskem rayonu je bilo v l. 1907 samomorilcev 464, in sicer moških 356, žensk pa 108. V januarju se jih je usmrtilo 41, v februarju 33, v marcu 36, v aprilu 61, v maju 31, v juniju 39, v juliju 34, v avgustu 39, v septembru 31, v oktobru 41, v novembru 36, v decembru 42. 171 se jih je obesilo, 129 ustrelilo, 53 zastrupilo, 47 utopilo, 43 ubilo vsled padca z višine, 14 porezalo, 6 se jih je povozilo in 1 se je sežgal. Vzroki samomorov so bili različni. V največ slučajih bolezen, zatemnenje razuma, nesrečna ljubezen i. t. d. Revščina je bila vzrok 32 samomorov. — Ta kronika je najbolj žalostna. Kaže nam najizrazitejše socialne razmere vlemesta današnjih časov. In „modri“ oskrbniki države le zmigljejo z ramami, ko se jim taka žalostna statistika predloži!

Gospodarstvo dunajske občine. Klerikalci se zmeraj bahajo, kako znajo go-

spodariti. Kot na izvanredno izborno gospodarstvo kažejo na občino dunajsko, kateri načeluje dr. Karol Lueger. Kakšno pa je to slavljeno dunajsko občinsko gospodarstvo? Dunajska občina ima že sedaj 540 milijonov kron dolga, in sicer so ga klerikalci za vlade Luegerove že napravili 375 milijonov. Letos ga bodo pa še 360 milijonov, tako, da bodo klerikalci od l. 1898 do 1908, torej v desetih letih napravili skupno 735 milijonov dolga. Konec 1906 pa je znašala vrednost vsega premoženja občine Dunaj 912 milijonov. Če vzamemo dolg, ki bo sedaj v velikosti 900 milijonov kron, ter ga primerjamo s premoženjem, vidimo prav žalostno sliko klerikalnega gospodarstva. Zato pa tudi na Dunaju rapidno izgubljajo pozicijo za pozicijo. Edino nasilstvo jih še drži.

O vojaški taksi. S prvim januarjem tek. leta je prišel v veljavo novi zakon o vojaški taksi, ki pomeni precejšen napredek

napram staremu zakonu. Dosedaj so morali plačevati vsi vojaško takso, brez ozira na to, ali so mogli ali ne. Sedaj pa jo bodo plačevali le tisti, ki niso služili pri vojaki, ali ki so bili superarbitrirani, ali ki imajo najmanj 1200 kron letnih dohodkov. Seveda se bode plačevala taksa tako, da bo tisti, ki ima več dohodkov, plačal tudi večjo takso. Doslej je milijonarjev sin, ki je podedoval po očetu milijone, plačal le 200 K, kajti 200 K je bilo največ, kar se je moralo plačati po starem zakonu o vojaški taksi. Sedanja določitev vojaške takse gre roko v roki z dohodninskim davkom.

Tako-le se bo obdavčevalo:

razred	dohodki od krone	do krone	plača
1.	1.200	1.300	6
2.	1.300	1.400	7
3.	1.400	1.600	9
4.	1.600	1.800	11
5.	1.800	2.900	13
6.	2.000	2.400	17
7.	2.400	2.800	23
8.	2.800	3.200	29
9.	3.200	3.600	35

razred	dohodki od krone	do krone	plača
10.	3.600	4.000	43
11.	4.000	4.800	55
12.	4.800	5.600	70
13.	5.600	6.600	88
14.	6.600	7.800	113
15.	7.800	9.200	143
16.	9.200	11.000	182
17.	11.000	13.000	232
18.	13.000	15.000	285
19.	15.000	17.000	339
20.	17.000	19.000	394
21.	19.000	22.000	458
22.	22.000	26.000	564
23.	26.000	30.000	678
24.	30.000	34.000	795
25.	34.000	38.000	915
26.	38.000	44.000	1050
27.	44.000	52.000	1260
28.	52.000	60.000	1500
29.	60.000	68.000	1753
30.	68.000	76.000	2018
31.	76.000	84.000	2292
32.	84.000	92.000	2574
33.	92.000	100.000	2865

Čez 100.000 kron gre obdavčenje še višje. Pri 300.000 kronah letnih dohodkov se bo plačalo takse 10.538 kron.

Iz idrijskega okraja.

Deželnozborske volitve so razpisane. 21. svečana bodo volile kmečke občine, 28. pa mesta in trgi. V okraju Idrija-Vipava kandidirajo klerikalci g. Lavrenčiča, p. d. starešina iz Vrhpolja. (Lavrenčič je sin dolgoletnega poslanca Lavrenčiča in menda brat znanega cerkniškega kaplana!) «Agrarni» kandidat za okraj Idrija-Vipava bo pa Kajetan Premrov pl. Premierstein iz Ljubevča. Mandat Idrija-Vipava so posedovali dosedaj liberalci — dosedanji poslanec je bil g. Božič iz Vipave. — Mesto Idrijo hoče še zastopati dekan Arko. Upanje pa je, zlasti po sobotnem shodu, da Arko ne bo več poslanec mesta Idrije. — Kakšno stališče glede kandidatur v okraju Idrija-Vipava in v mestu Idrija zavzamejo socialisti, odloči jutrišnja konferenca.

Radi deželnozborskih volitev se pozivlja vse sodruge, da pregledajo natančno volilne imenike ter pazijo, da bode naši volilci vsi vpisani. Voliti v mestni ali kmetski skupini ima pravico vsak moški občan, najsi ima v dotični občini demovinsko pravico ali ne, ako je dopolnil 24. leto in sme po občinskem zakonu voliti v občinski zastop, če ima občina tri volilne razrede, v prvi ali drugi razred. Če pa voli v tretjem razredu, ima pravico voliti v deželni zbor le tedaj, če

plačuje po 8 kron cesarskega direktnega davka. Velja tudi predpisani davek. Voli se osebno, tajno, direktno. Pozor, zato na volilne imenike!

Občinske seje v Idriji že ni dolgo bilo. Ali ni nič takega, kar bi bilo vredno razpravljati? Kaj pa cena mesu, ali ne bo nič urejenega?

„**Naprej!**“ V interesu delavske stvari je, da se naš list kar najbolj razširi po okraju. Naročnina je majhna — 8 vinarjev za številko. Vsak delavec je lahko naročnik «Napreja!»

Precej pomembne številke! Pozor, ki se jih tiče! V idrijski mestni kladnici se je leta 1907 zaklalo: 58 bikov, 223 volov, 300 krav, 90 telic, 285 telet, 199 ovac, 19 koz, 7 jančkov, 14 kozličkov in 202 prašiča. 182 glav manj kakor leta 1906. — Draginja mesa je prav znatno — kakor videti — vplivala na konsum. Delavec že doslej ni použil veliko mesa. Odslej ga bo še manj. Že v l. 1907 kaže statistika žalostno sliko v tem pogledu.

Dober kšeft. V «Slovincu» poroča idrijski dekan, da je bilo zanj leto 1907 dobro. Rodilo se je 166 otrok (156 krstov je bilo!), umrlo 149 (to se pravi zopet 149 pogrebov) in poročenih pa 36 parov. Summa summarum bi to zneslo okrog 3500 kron. Zraven pa še

maše i. t. d. Ni čuda, da se je dekan na vse pretege potrdil, da je bil izvoljen v cenilno komisijo za dohodninski davek. Že ve, zakaj.

Rokodelski pomočniki v Idriji priredijo dne 26. prosinca ob 8. zvečer pri Didiču veselico v korist obrtno-bolniške blagajne. Vzpored: godba, petje, srečkanje, ples. Vstopnina 40 vin.

Tehant Arko je napisal v «Slovencu» poročilo o shodu 11. t. m. Na to poročilo se bomo v prihodnji številki ozrli.

Kumunistični manifest. Kdor hoče imeti ta znameniti spis Karla Marksa in Friderika Engelsa, ta naj se oglasi v našem upravnistvu. Cena «Komunističnemu manifestu» je 40 vin. Manifestu, ki je preveden v lepi slovenščini, je pridejan tolmač nekaterih ptujk, ki se nahajajo v «Manifestu». Noben socialist bi ne smel biti brez «Komunističnega manifesta»!

Naznanilo.

Načelstvo „Prve idrijske čipkarske zadruge v Idriji“ naznanja, da so z 31. decembrom 1907. izgubile članstvo za druge nastopne čipkarice:

Št. 5, 7, 9, 12, 13, 14, 18, 20, 24, 25, 29, 36, 37, 40, 41, 42, 46, 52, 59, 62, 63, 64, 66, 69, 71, 72, 75, 76, 77, 78, 80, 81, 84, 87, 90, 91, 92, 93, 101, 109, 117, 124, 126, 128, 133, 139, 145, 148, 151, 154, 156, ker že šest mesecev niso oddale nikakšnih čipkarskih izdelkov za drugo. (Sklep občnega zbora z dne 6. oktobra 1907.) Vse te „članice“ se opozarja na §§ 44, 47 in 48 zadružnih pravil s pripombo, da velja njih izbris v zmislu sklepa že omenjenega občnega zbora.

V Idriji, 31. decembra 1907.

Načelstvo.

Kašelj.

Kdor trpi na kašlju, rabi naj povsod preizkušer o olajševajoče in zelo okusne

Kaiserjeve prsne karamele.

5120 notarsko overovljenih spričeval kaže uspehe pri kašlju, hripavosti, kataru in zažlepanosti.

Paketi po 20 in 40 vin. — Pravi so le z znamko «Tri jelke». — Zaloga pri

Danielu Pircu, lekarnarju v Idriji.

Izdajatelj in odgovorni urednik Anton Kristan.

V založbi časopisa „Naprej“ so izšle sledeče knjige in brošure:

H. Kirchsteiger:

„Pod spovednim pečatom“

I. knjiga. Stane 2 K 60 vin.
II. knjiga. Stane 2 K.

A. Kristan:

„Socializem“.

Cena 20 vinarjev.

A. Kristan:

„Socialna demokracija in kmetiško ljudstvo“.

Cena 10 vinarjev.

A. Kristan:

„Zakaj smo socialisti?“

Cena 14 vinarjev.

Karol Marks in Friderik Engels:

„Komunistični manifest“.

Cena 40 vin.

„Vatikanski jetnik“.

Razglednica. Komad 6 vin. 100 kom. 5 kron.

Delavci!

Naročajte se na „Rdeči Prapor“, ki je osrednje glasilo slovenske socialno-demokratske stranke. „Rdeči Prapor“ izhaja vsako sredo in soboto ter stane za celo leto 10 K 40 v.

„Delavski List“

Glasilo slovenskih socialistov na Primorskem.

Izhaja vsak petek v Trstu. Velja za celo leto 4 K 20 vin., za pol leta 2 K 10 vin. Naroča se v Trstu, Boschetto 5, II.

Tiskal Iv. Pr. Lampret v Kranju.